

Námskeið fyrir lífeyrissjóði 27.05.2008

Halldóra Elín Ólafsdóttir

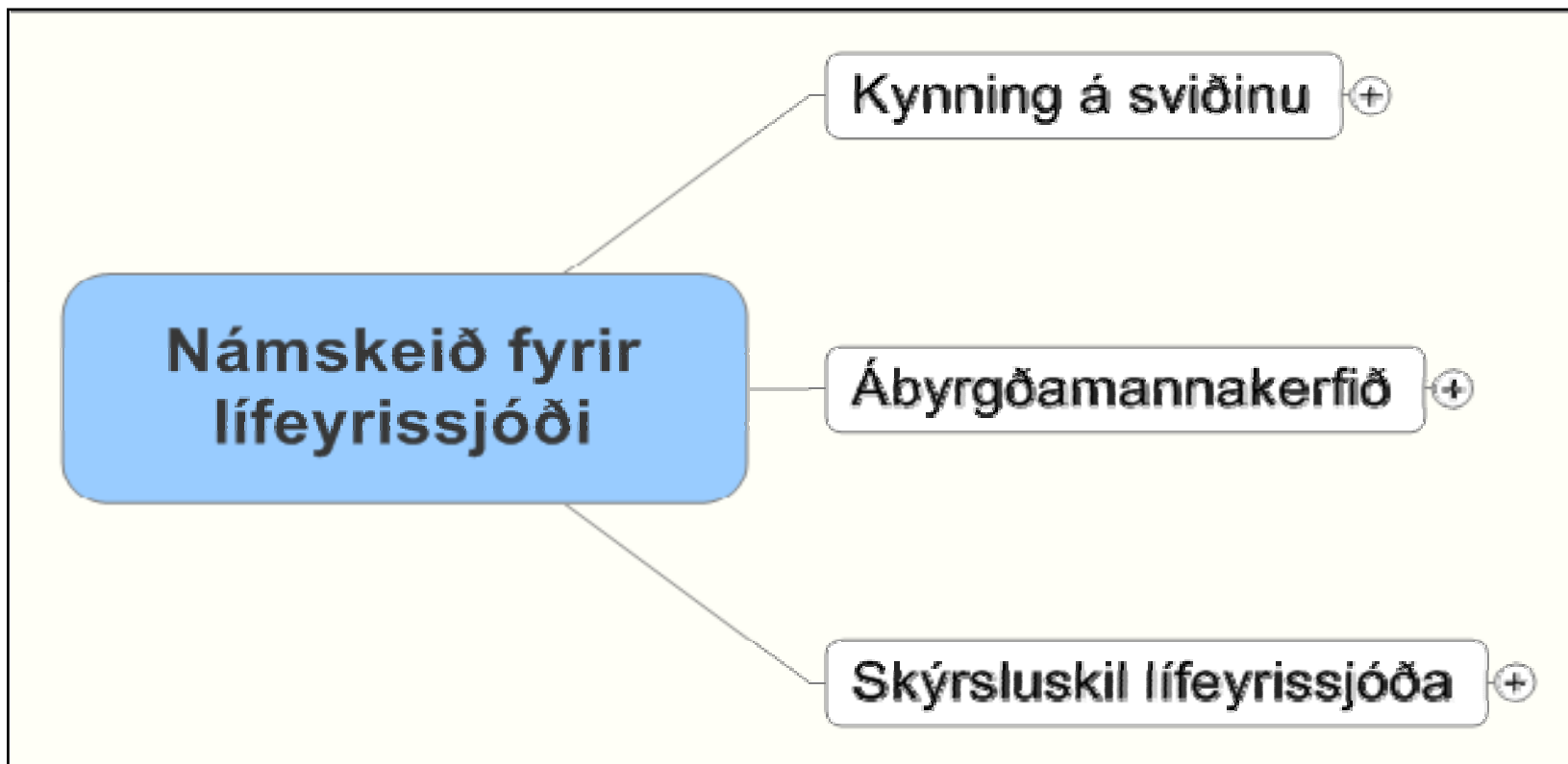
FJÁRMÁLA *e* FTIRLITIÐ

verðbréfa-
markaður

lánamarkaður

lífeyris-
markaður

vátrygginga-
markaður

- **Yfirlit yfir starfsmenn lífeyris- og verðbréfasjóðasviðs:**
 - Halldóra Elín Ólafsdóttir (halldora@fme.is)-Sviðsstjóri
 - Sigurveig Guðmundsdóttir (sigurveig@fme.is)-Hagfræðingur
 - Karen Íris Bragadóttir (karen@fme.is)-Viðskiptafræðingur
 - Sara Sigurðardóttir (sara@fme.is)-Viðskiptafræðingur
 - Steinvör V. Þorleifsdóttir (steinvor@fme.is)-Hagfræðingur
 - Björn Z. Ásgrímsson (bjorn@fme.is)-Verkfræðingur
 - Guðrún Áslaug Jósepsdóttir (aslaugj@fme.is)-lögfræðingur

Ábyrgðamannakerfið

- Sent bréf til framkvæmdastjóra lífeyrissjóða 17. apríl síðastliðinn
- Ábyrgðamaður á lífeyrissjóð er tengiliður við sjóðinn
- Sjóðurinn á að beina fyrirspurnum sínum til ábyrgðamanns
- Ábyrgðamaður á að hafa yfirsýn yfir öll mál sem eru í gangi vegna sjóðsins
- Tilgangur þessa kerfis er að samskipti á milli FME og lífeyrissjóðanna verði skilvirkari

Listi yfir ábyrgðamenn

Sjóður:	Ábyrgðamaður:
Stapi lífeyrissjóður	Karen Íris
Lífeyrissjóður verslunarmanna	Karen Íris
Gildi lífeyrissjóður	Karen Íris
Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda	Karen Íris
Lífeyrissjóður Vestfirðinga	Karen Íris
Lífeyrissjóður Vestmannaeyja	Karen Íris
Lífeyrissjóður bænda	Karen Íris
Lífeyrissjóður starfsm. Búnaðarbanka Íslands hf.	Karen Íris
Lífeyrissjóður Rangæinga	Karen Íris
Lífeyrissjóður starfsm. Kópavogsbæjar	Karen Íris
Lífeyrissjóður starfsm. Akureyrarbæjar	Karen Íris
Eftirlaunasi. starfsm. Hafnarfjarðarkaupstaðar	Karen Íris
Lífeyrissjóður Eimskipafélags Íslands hf.	Sara
Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands	Sara
Lífeyrissjóður starfsm. Vestmannaeyjabæjar	Sara
Eftirlaunasi. starfsm. Útvegsbanka Ísl.	Sara
Frjálsi lífeyrissjóðurinn	Halldóra
Lífeyrissjóður verkfræðinga	Halldóra
Almenni lífeyrissjóðurinn	Halldóra

Halldóra Elín Ólafsdóttir

Sjóður:	Ábyrgðamaður:
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins	Sigurveig
Sameinaði lífeyrissjóðurinn	Sigurveig
Stafir lífeyrissjóður	Sigurveig
Festa lífeyrissjóður	Sigurveig
Lífeyrissjóður bankamanna	Sigurveig
Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga	Sigurveig
Íslenski lífeyrissjóðurinn	Sigurveig
Lífeyrissjóður hjúkrunarfræðinga	Sigurveig
Eftirlaunasi. starfsm. FÍA	Sigurveig
Lífeyrissjóður starfsmanna Reykjavíkurborgar	Sigurveig
Lífeyrissjóðurinn Kjölur	Sigurveig
Lífeyrissjóður Akraneskaupstaðar	Sigurveig
Lífeyrissjóður starfsmanna Húsavíkurkaupstaðar	Sigurveig
Lífeyrissjóður Neskaupstaðar	Sigurveig
Eftirlaunasi. starfsm. Glitnir	Steinvör
Eftirlaunasi. starfsm. Reykjanesbæjar	Steinvör
Eftirlaunasi. starfsm. Sláturf. Suðurlands	Steinvör
Lífeyrissjóðurinn Skjöldur	Steinvör

FJÁRMÁLA EFTIRLITID

Skýrsluskil lífeyrissjóða

- Yfirlit yfir skýrsluskilin er á heimasíðu FME
- <http://www.fme.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=5266>
- Afar mikilvægt er að upplýsingar séu réttar í öllum skýrslum sem skilað er til FME
- Upplýsingar úr skýrslum fara inn í gagnagrunn FME
- FME notar upplýsingarnar úr gagnagrunninum í svokallað úrvinnslukerfi (early warning system)
 - Skilgreindar eru ákveðnar kennitölur/viðmið
 - Ef lífeyrissjóður er fyrir utan þessi viðmið þá sendist tölvupóstur til viðkomandi ábyrgðamanns
 - Úrvinnslukerfið byggir á umferðarljósakerfi þ.e. rautt þýðir að um mikið frávik er að ræða frá viðmiði, gult þýðir eitthvað frávik og grænt þýðir að allt er í lagi
 - Lífeyrissjóðir eiga að fá viðbrögð frá FME fljótlega eftir skýrsluskil

Gagnlegir hlekkir

- Lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða
[nr. 129 23. desember/ Lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða](#)
- Innlendir verðbréfasjóðir
<http://www.fme.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=5016>
- Erlendir verðbréfasjóðir
<http://www.fme.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=4962>
- Skuldabréfamarkaður
http://www.omxnordicexchange.com/markadsupplysingar/skuldabref/skuldabrefamarkaaur_a_islandi/
- Hlutabréfamarkaður
http://www.omxnordicexchange.com/markadsupplysingar/hlutabref/listinn_minn

Námskeið á skýrslu um sundurliðun fjárfestinga lífeyrissjóða

Sigurveig Guðmundsdóttir
27. maí 2008

FJÁRMÁLA *E*FTIRLITIÐ

verðbréfa-
markaður

lánamarkaður

lífeyris-
markaður

vátrygginga-
markaður

- I. Inngangur
- II. Fyrsta bls. skýrslunnar
- III. Dæmi
- IV. Nánari sundurliðun skýrslunnar
 - blaðsíða 2 og 3
- V. Skil og villumeldingar
- VI. Hrein eign
- VII. Spurningar?

I. Inngangur

- Skýrslan byggir á lögum 129/1997
 - 36. grein laganna fjallar um fjárfestingaheimildir lífeyrissjóðanna
- ... ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu.
- Einnig er gott að skoða lög, reglugerðir og reglur á heimasíðu Fjármálaeftirlitsins; www.fme.is
 - lífeyrismarkaður
 - lög og reglur

Gögn sem notuð eru á kynningunni

fme

- Glærur
 - Nokkrir punktar sem er gott að hafa
- Skýrsla um sundurliðun fjárfestinga til útfyllingar
- Fjárfestingar lífeyrissjóðsins Heklu
- Sundurliðun á verðbréfasjóði sem Hekla hefur fjárfest í

II. Fyrsta blaðsíða skýrslunnar

Skýrsla um sundurliðun fjárfestinga lífeyrissjóðs

Skýrsla í lok tímabils:

Lífeyrissjóður:

Deild:

Hrein eign til gr. lífeyris	Dags. uppgjör þ.kr.	Fjárfest- ingar samkvæmt bókhaldi	þar af gengis- bundnar	Nánari sundurliðun eftir skráðum og óskr. verðbréfum og uppskipt. hlutdeildarskirt.								Hámarkshlutfall skv.	
				Skráð verðbréf ofl. þ.kr. ¹	Uppskipt. hlutdskirt. þ.kr. ^{1,4}	Skráð ofl. samtals þ.kr. ¹	Óskráð verðbréf þ.kr.	Uppskipt. hlutdskirt. þ.kr. ⁴	Óskráð samtals þ.kr.	Fjárfest. samtals þ.kr.	Hlutfall af hreinni eign %	fjárf.stefnu lífeyrissj. %	ákvæðum laga %
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(3)+(4)	(6)	(7)	(8)=(6)+(7)	(9)=(5)+(8)	(10)	(11)	(12)
1	Innlán í bönkum og sparisjóðum			0					0	0			
2	Ríkisvixlar og -skuldabréf			0					0	0			
3	Skuldabréf sveitarfélaga			0					0	0			50%
4	Skuldabréf og vixlar lánastofnana			0					0	0			50%
5	Fasteignaveðtryggð skuldabréf			0						0			
6	Hlutdeildarskírteini og hlutir (lög nr. 30/2003) ⁴												
7	Hlutdeildarskírteini og hlutir ²			0					0	0			50% ^{2,3}
8	Hlutabréf, skráð			0						0			
9	Hlutabréf, óskráð									0			
10	Hlutabréf samtals (8+9)	0	0							0			
11	Önnur verðbréf			0					0	0			60% ²
12	Samtals 1 til 12	0	0	0	0	0	0	0	0	0			50%
	Hlutfall af hreinni eign												
			(háam. 50%)										(háam. 10%)

blaðsíða 1

- Skoðum athugsemdir neðan við töfluna á bls. 1
 - Þar kemur sérstaklega fram að innlán í bönkum og fasteignaveðtryggð skuldabréf skuli flokka í dálk 3
 - Samanlögð eign skv. 7. og 10 tl. skýrslu má ekki vera > 60% af hreinni eign sjóðsins
 - Eign í 7. tl. sem ekki lúta opinberu eftirliti skal þó aldrei vera meiri en 10%
 - 6. tl. skýrslunnar er skipt upp á aðra töluliði í dálkum 4 og 7,
 - „Horft í gegn um“

6. og 7. tl. skýrslunnar

- **6. tl. skýrslunnar**, *hlutir og hlutdeildarskírteini (lög nr. 30/2003)*
 - flokkast einvörðungu verðbréfasjóðir (UCITS) og fjárfestingasjóðir sem starfa samkvæmt lögum nr. 30/2003 um verðbréfasjóði, sbr. 7. tl. 36. gr. laga nr. 129/1997.
 - Lífeyrissjóði er heimilt að ávaxta fé sitt með eftirfarandi hætti:
 - 7. [Í hlutdeildarskírteinum eða hlutum verðbréfasjóða eða fjárfestingarsjóða samkvæmt [lögum nr. 30/2003](#), um verðbréfasjóði og fjárfestingarsjóði, en verðbréfasafni að baki skírteininum eða hlutunum skal skipt á aðra töluliði þessarar málsgreinar með tilliti til takmarkana í 2.–6. mgr.]³⁾
 - Lífeyrissjóðum er þó heimilt að flokka erlenda sjóði sem starfa á grundvelli evrópskar löggjafar um verðbréfasjóði (UCITS) sem byggir á sömu tilskipun og lög nr. 30/2003 undir 6. tl. skýrslunnar

6. og 7. tl. skýrslunnar frh.

- 7. tl. laganna:
- til að geta uppfyllt ákvæði 7.tl. 36.gr. laganna er nauðsynlegt fyrir lífeyrissjóðinn að hafa aðgang að upplýsingum um einstakar fjárfestingar slíkra sjóða. Lífeyrissjóðum er ekki stætt á að fjárfesta í sjóðum sem takmarka slíka upplýsingagjöf til lífeyrissjóðsins.
- Lífeyrissjóður verður því að haga fjárfestingum sínum á þann hátt að ávallt liggi fyrir hjá sjóðnum fullnægjandi upplýsingar um eignasamsetningu verðbréfa- og fjárfestingasjóða þannig að sjóðurinn uppfylli ákvæði laga.

6. og 7. tl. skýrslunnar frh.

- Ef ekki liggja fyrir upplýsingar um eignasamsetningu verðbréfa- og fjárfestingasjóða ber að flokka þá undir 7. tl. skýrslunnar.
- Athuga ber að verðbréfasjóðir hafa almennt heimildir til að fjárfesta allt að 10% af eignum sínum í óskráðum verðbréfum og nýta sér flestir þær heimildir.
- Lífeyrissjóður verður að þekkja fjárfestingastefnu þeirra verðbréfa- og fjárfestingasjóða sem hann fjárfestir í
 - Hvort sjóðurinn sé að taka stöðu eða skortselja
- Afleiður

III. Dæmi

IV. Nánari sundurliðun

bls. 2 – 3

Nánari sundurliðun

- Á bls. 2 og 3 er svo farið í nánari sundurliðun á eignum lífeyrissjóðsins.
- Mjög gott er að renna yfir skýringar sem eru á bls. 3., m.a.: b. Tl. 3 í töflu nær yfir skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga. Athuga ber að Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga á ekki að flokka hér heldur undir tölulið 11 í töflunni, önnur verðbréf.
- 13. tl. skýrslu, muna að telja með undirliggjandi eignir í 6. tl.
- 14. tl. skýrslu, ath. að hér á ekki að setja hlutabréf, þar sem þau eru flokkuð í tl. 8 - 9 og 16a – 16b.
- Í 15. tl. verður einnig að muna að kanna undirliggjandi eignir 6. tl. skýrslunnar
- Eigi er lífeyrissjóði heimilt að eiga meira en 15% af hlutafé í hverju fyrirtæki...

Nánari sundurliðun frh.

- 17. tl. skýrslunnar
- 18. tl. er erlendur sjóður utan EES
- 19. tl. skýrslunnar: Sundurliðun hlutdeildarskírteina og hluta skv. 7. tl. í töflu, sem ekki lúta opinberu eftirliti, eftir sjóðum/deildum, sbr. 3. ml. 4. mgr. 36. gr. laga nr. 129/1997: „... í sjóðum sem ekki lúta opinberu eftirliti skal þó aldrei vera meiri en 10% af hreinni eign. “
- 21. tl. skýrslunnar: muna að gera grein fyrir afleiðusamningum og eðli þeirra.
- 22. tl. hér koma fullnustueignir, þó aðeins 4. ársfjórðung.

V. Skil og villumeldingar

VI. Hrein eign lífeyrissjóðs

Hrein eign lífeyrissjóðs

- Fjallað er um hreina eign lífeyrissjóðs m.a. í 7. mgr. 36. gr. laganna.
- Í 7. mgr. 36. gr. laga nr. 129/1997 er að finna heimild til að miða hlutföll skv. 3.–6. mgr. 36. gr. laganna við árshlutauppgjör sem hefur verið kannað eða endurskoðað af endurskoðanda. Nauðsynlegt er að fram komi í skýrslunni dagsetning þess uppgjörs sem hrein eign er miðuð við og að því gefnu að árshlutauppgjöri sé skilað til Fjármálaeftirlitsins áður.
- Að öðrum kosti ber alltaf að nota hreina eign lífeyrissjóðs frá síðasta ársreikningi. Ath. ekki má nota hreina eign miðað við lok árs 2007 þegar verið er að skila skýrslu um sundurliðun fjárfestinga fyrir síðasta ársfjórðung 2007!

Muna svo að skila sér skýrslu fyrir allar deildir
ársfjórðungslega!

VII. Spurningar?

Svar við spurningum 1

- Fram kom á kynningunni ósk um að nánar yrði skýrt hvað átt sé við þegar talað er um sjóði sem falla undir 7. tl. skýrslunnar (8. tl. 36. gr. laganna).

Átt er við:

- Alla fagfjárfestasjóði þ.m.t. vogunarsjóði
- Erlenda non-ucits (fjárfestingarsjóðir)
- Allir erlendir sjóðir utan EES

Svar við spurningum 2

- Afleiður á að tilgreina í 11. tl. skýrslunnar og nánar í 21. tl. Sundurliða á í 21. tl. eftir tegund afleiðna og heildarstöðu samninga eftir tegund (ekki samningsfjárhæð eins og segir í 21. tl., það verður leiðrétt).
- Neikvæð staða afleiðna: ekki setja þær í 11. tl. skýrslunnar en greina frá þeim í 21. tl.

Svar við spurningum 3

- Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu sem fjárfesta í samlagsfélögum ber að flokka undir 7. tl. skýrslunnar.
- Takmarkanir laga um hámark fjárfestingar í sama aðila er skýrt í 5. mgr. 36. gr. laga 129/1997, en þar segir m.a.:
Samanlögð eign sjóðsins í verðbréfum skv. 2.-9. tl. 1. mgr. útgefnum af sama aðila eða aðilum sem tilheyra sömu samstæðunni skal ekki vera meiri en...
- Það er að segja miða skal við hámarks sem nefnd eru í lögnum taki til þeirra aðila sem eru innan sömu samstæðu.

Svar við spurningum 4

fme

- Sundurliðun í 19. tl. skýrslunnar. Þar er óskað eftir nánari sundurliðun á fjárfestingum í 7. tl. skýrslunnar. Sérstaklega sjóðum sem ekki lúta opinberu eftirliti.
- Með opinberu eftirliti er átt við sjóði sem starfa samkvæmt sérstökum lögum er skilgreini t.d. fjárfestingaheimildir, skipulag og upplýsingaskyldu sjóðsins og lúta opinberu eftirliti vegna þessara þátta.